

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 12. helmikuuta 2021
(OR. en)

6179/21
ADD 1

ECOFIN 142
REGIO 23
CADREFIN 71
CODEC 204

SAATE

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	12. helmikuuta 2021
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	C(2021) 1054 final
Asia:	LIITTEET asiakirjaan komission tiedonanto Tekniset ohjeet ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen soveltamiseksi elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen mukaisesti

---

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja C(2021) 1054 final.

Liite: C(2021) 1054 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 12.2.2021
C(2021) 1054 final

ANNEXES 1 to 4

LIITTEET

asiakirjaan

komission tiedonanto

Tekniset ohjeet ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen soveltamiseksi elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen mukaisesti

LIITE I: Haitantarkistuslista

1. **Osa 1 – Jäsenvaltioiden on tarkasteltava kuutta ympäristötavoitetta määrittääkseen ne, jotka edellyttävät yksityiskohtaista arviointia. Ilmoittakaa kunkin toimenpiteen osalta, mitkä seuraavista ympäristötavoitteista, jotka on määritelty luokitusjärjestelmäasetuksen 17 artiklassa ("Ympäristötavoitteille aiheutuva merkittävä haitta"), edellyttävät toimenpiteen yksityiskohtaista haitta-arviointia:**

Mitkä seuraavista ympäristötavoitteista edellyttävät toimenpiteen yksityiskohtaista haitta-arviointia?	Kyllä	Ei	Perustelu, jos on valittu "Ei"
Ilmastonmuutoksen hillitseminen			
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen			
Vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojelu			
Kiertotalous, mukaan lukien jätteen synnyn ehkäisy ja kierrätys			
Ilman, veden tai maaperän pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen			
Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelu ja ennallistaminen			

2. **Osa 2 – Jäsenvaltioiden on esitettävä yksityiskohtainen haitta-arviointi niiden ympäristötavoitteiden osalta, jotka sitä edellyttävät. Vastatkaa kunkin toimenpiteen osalta seuraaviin kysymyksiin niiden ympäristötavoitteiden osalta, joiden on osassa 1 katsottu edellyttävän yksityiskohtaista arviointia:**

Kysymykset	Ei	Yksityiskohtaiset perustelut
Ilmastonmuutoksen hillitseminen Odotetaanko toimenpiteen johtavan merkittäviin kasvihuonekaasupäästöihin?		
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen: Odotetaanko toimenpiteen lisäävän nykyisen ilmaston ja odotettavissa olevan tulevan ilmaston haitallista vaikutusta kyseiseen toimenpiteeseen tai ihmisiin, luontoon tai omaisuuteen?		
Vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojelu: Odotetaanko toimenpiteen haittaavan: (i) vesimuodostumien hyvää tilaa tai hyvää ekologista potentiaalia, mukaan lukien pintavedet ja pohjavedet; tai (ii) merivesien osalta ympäristön hyvää tilaa?		
Siirtyminen kiertotalouteen, jätteen synnyn ehkäisyyn ja kierrätykseen: Odotetaanko		

<p>toimenpiteen:</p> <p>(i) lisäävän merkittävästi jätteen syntymistä, polttamista tai hävittämistä, lukuun ottamatta kierrätykseen kelpaamattoman vaarallisen jätteen polttamista; tai</p> <p>(ii) aiheuttavan luonnonvarojen¹ suorassa tai epäsuorassa käytössä niiden elinkaaren missä tahansa vaiheessa huomattavaa tehottomuutta, jota ei minimoida asianmukaisilla toimenpiteillä²; tai</p> <p>(iii) aiheuttavan kiertotalouden näkökulmasta³ ympäristölle merkittävää ja pitkäaikaista haittaa?</p>		
<p><i>Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen:</i> Odotetaanko toimenpiteen lisäävän merkittävästi ilmaan, veteen tai maaperään kohdistuvia epäpuhtauspäästöjä⁴?</p>		
<p><i>Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojeleminen ja ennallistaminen:</i> Odotetaanko toimenpiteen:</p> <p>(i) merkittävästi heikentävän ekosysteemien hyvää tilaa⁵ ja sietokykyä; tai</p> <p>(ii) heikentävän luontotyyppien ja lajien suojelutilannetta, mukaan lukien unionin edun kannalta merkittävät luontotyypit ja lajit?</p>		

¹ Luonnonvaroihin kuuluvat energia, materiaalit, metallit, vesi, biomass, ilma ja maaperä.

² Tehottomuutta voidaan minimoida esimerkiksi lisäämällä huomattavasti tuotteiden kestävyyttä, korjattavuutta, päivitettävyyttä ja uudelleenkäyttämismahdollisuuksia, tai vähentämällä huomattavasti resurssien käyttöä suunnittelun ja materiaalien valinnan avulla, helpottamalla käyttötarkoituksen muuttamista ja purkamista, erityisesti rakennusmateriaalien käytön vähentämiseksi ja niiden uudelleenkäytön edistämiseksi. Lisäksi voidaan siirtyä ”tuote palveluna” -liiketoimintamalleihin ja kiertotalouden mukaisiin arvoketjuihin, jotta tuotteiden, osien ja materiaalien hyödyllisyys ja arvo voidaan säilyttää korkeimmalla tasolla mahdollisimman kauan. Tähän kuuluu myös vaarallisten aineiden pitoisuuksien huomattava vähentäminen materiaaleissa ja tuotteissa, myös korvaamalla ne turvallisemmilla vaihtoehdoilla, sekä ruokahävikin huomattava vähentäminen ruoan tuotannossa, jalostuksessa, valmistuksessa tai jakelussa.

³ Lisätietoja kiertotaloustavoitteesta on luokitusjärjestelmäasetuksen johdanto-osan 27 kappaleessa.

⁴ ”Epäpuhtauksilla” tarkoitetaan ilmassa, vedessä tai maaperässä olevia aineita, tärinää, lämpöä, melua, valoa tai muita epäpuhtauksia, jotka voivat aiheuttaa haittaa ihmisten terveydelle tai ympäristölle.

⁵ Luokitusjärjestelmäasetuksen 2 artiklan 16 kohdan mukaan ’hyvällä tilalla’ tarkoitetaan ”ekosysteemin osalta ekosysteemiä, jonka fyysikaalinen, kemiallinen ja biologinen kunto tai fyysikaalinen, kemiallinen ja biologinen laatu on hyvä, joka on itselisisäntymis- tai itsekorjautumiskykyinen ja jossa lajien koostumus, ekosysteemin rakenne ja ekologiset toiminnot eivät ole heikentyneet”.

LIITE II: Yksityiskohtaista haitta-arviointia tukeva näyttö tarkistuslistan osan 2 yhteydessä

Kun jäsenvaltiot tekevät toimenpiteestä yksityiskohtaisen haitta-arvioinnin tarkistuslistan osan 2 yhteydessä (ks. 3 jakso), ne voivat halutessaan tukeutua jäljempänä olevaan (ei-tyhjentävään) luetteloon arviointia tukevasta näytöstä. Komissio on laatinut luettelon, jotta jäsenvaltioiden olisi helpompi tehdä tapauskohtainen arviointi tarkistusluettelon osan 2 yhteydessä tehtävän yksityiskohtaisen arvioinnin yhteydessä. Luettelon käyttö ei ole pakollista, mutta jäsenvaltiot voivat viitata siihen kertoakseen, minkä tyyppisen näytön perusteella ne ovat todenneet, että toimenpide on ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen mukainen. Luettelo täydentää tarkistuslistan osaan 2 sisältyviä yleisiä kysymyksiä.

Yleisluonteinen näyttö

- Sovellettavaa **EU:n ympäristölainsäädännön** osaa (erityisesti ympäristöarviointeja) on noudatettu ja edellytetyt **luvat** on myönnetty.
- Toimenpide sisältää tekijöitä, joilla yrityksiä vaaditaan noudattamaan tunnustettua **ympäristöasioiden hallintajärjestelmää**, esim. EMAS (tai vaihtoehtoisesti ISO 14001 tai vastaava), tai käyttämään ja/tai valmistamaan tavaroita tai palveluja, joille on myönnetty **EU-ympäristömerkki**⁶ tai muu tyyppin I ympäristömerkki⁷.
- Toimenpide koskee organisaatioiden vapaaehtoisesta osallistumisesta yhteisön ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään (EMAS-järjestelmä) annetun asetuksen (EY) N:o 1221/2009 46 artiklan 1 kohdan mukaisesti hyväksytyissä alakohtaisissa viiteasiakirjoissa⁸ vahvistettujen ympäristöasioiden parhaiden toimintatapojen toteuttamista tai **huipputasen osaamista koskevien vertailutasojen** saavuttamista.
- Jos on kyse julkisesta investoinnista: toimenpide täyttää **ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevat kriteerit**⁹.
- Jos on kyse infrastruktuuri-investoinnista: investoinnin **ilmasto- ja ympäristökestävyys** on varmistettu.

Ilmastonmuutoksen hillitseminen

- Jos on kyse **toimenpiteestä alalla, joka ei kuulu päästökauppajärjestelmän vertailuarvojen piiriin**: toimenpide sopii yhteen vuoteen 2030 mennessä saavutettavan kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistavoitteen ja vuoteen 2050 mennessä saavutettavan ilmastoneutraaliustavoitteen kanssa.
- Jos on kyse **sähköistämistä edistävästä toimenpiteestä**: toimenpiteen yhteydessä esitetään näyttö siitä, että energialähteiden yhdistelmä johtaa hiilestä irtautumiseen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistavoitteiden mukaisesti vuoteen 2030 ja vuoteen 2050 mennessä ja siihen liittyy uusiutuvan energian tuotantokapasiteetin lisääminen.

---

⁶ EU-ympäristömerkkijärjestelmä on perustettu asetuksella (EY) N:o 66/2010. Luettelo tuoteryhmistä, joille on vahvistettu EU-ympäristömerkin myöntämisperusteet, on osoitteessa <https://ec.europa.eu/environment/ecolabel/products-groups-and-criteria.html>

⁷ Tyyppin I ympäristömerkit esitetään ISO 14024:2018 -standardissa.

⁸ Saatavilla osoitteessa https://ec.europa.eu/environment/emas/emas_publications/sectoral_reference_documents_en.htm

⁹ Euroopan komissio on asettanut ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevat EU:n kriteerit suurelle määrälle tuoteryhmiä: https://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

- Oikeasuhteinen **ilmastoriskien arviointi** on tehty.
- Jos investoinnin arvo on yli 10 miljoonaa euroa: on tehty tai on suunnitteilla **ilmastohaavoittuvuuden ja -riskien arviointi**¹⁰, jonka perusteella määritetään, arvioidaan ja toteutetaan asiaankuuluvat mukautustoimenpiteet.

Vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojelu

- Ympäristön tilan heikkenemisriskit, jotka liittyvät **veden laadun säilyttämiseen** ja vesistressin välttämiseen, on määritetty ja niihin on puututtu vesipolitiikan puitedirektiivin ja vesienhoitosuunnitelman vaatimusten mukaisesti.
- Jos on kyse **rannikko- ja meriympäristöön** liittyvästä toimenpiteestä: toimenpide ei pysyvästi estä tai vaaranna meristrategiapuitedirektiivissä määritellyn ympäristön hyvän tilan saavuttamista kyseisen merialueen tai sen osa-alueen tasolla tai muiden jäsenvaltioiden merialueilla.
- Toimenpide ei vaikuta merkittävästi i) **asianomaiseen vesistöön** (eikä estä vesistöä, johon se liittyy, eikä muita saman vesistön vesimuodostumia saavuttamasta hyvää tilaa tai hyvää potentiaalia vesistrategiapuitedirektiivin vaatimusten mukaisesti) tai ii) suoraan vedestä riippuvaisiin **suojeltuihin luontotyypeihin ja lajeihin**.

Kiertotalous, mukaan lukien jätteen synnyn ehkäisy ja kierrätys

- Toimenpide on direktiivin 2008/98/EY (muutettu direktiivillä (EU) 2018/851) 28 artiklassa tarkoitetun kansallisen tai alueellisen **jätehuoltosuunnitelman ja jätteen syntymisen ehkäisemistä koskevan ohjelman** sekä mahdollisesti laaditun kansallisen, alueellisen tai paikallisen kiertotalousstrategian mukainen.
- Toimenpide on **kestävien tuotteiden periaatteen ja jätehierarkian periaatteen** mukainen siten, että etusijalla on **jätteen syntymisen ehkäiseminen**.
- Toimenpiteellä varmistetaan tärkeimpien käytettävien resurssien **resurssitehokkuus**. Resurssien käytön **tehottomuuteen**¹¹ puututaan muun muassa varmistamalla, että tuotteita, rakennuksia ja omaisuutta käytetään tehokkaasti ja että ne kestävät pitkään.
- Toimenpiteellä varmistetaan jätteen tosiasiallinen ja tehokas **erilliskeräys sen syntypaikalla** ja se, että syntypaikalla erotetut jakeet lähetetään **valmisteltavaksi uudelleenkäyttöä tai kierrätystä varten**.

Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen

- Toimenpide on yhdenmukainen olemassa olevien maailmanlaajuisten, kansallisten, alueellisten tai paikallisten **epäpuhtauspäästöjen vähentämistä koskevien suunnitelmien** kanssa.
- Toimenpide on alan **parhaita käytettävissä olevia tekniikoita (BAT)** koskevien päätelmien tai **BAT-vertailuasiakirjojen**¹² mukainen.

---

¹⁰ Jäsenvaltioita kannustetaan käyttämään ohjeita, jotka komissio on laatinut InvestEU-ohjelman puitteissa tehtävien investointien kestävyysarvioinnista, mukaan lukien ohjeet infrastruktuurin ilmastokestävyyden varmistamisesta vuosina 2021–2027. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin soveltaa kestävyysarvioinnissa omia kriteerejään ja tunnusmerkkejään edellyttäen, että ne perustuvat EU:n ilmastotavoitteisiin ja että ne edistävät merkittävästi ilmasto- ja ympäristötavoitteiden saavuttamista kestävästi sijoittamista helpottavasta kehiksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta 18 päivänä kesäkuuta 2020 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2020/852 tarkoitetulla tavalla.

¹¹ Ks. näiden ohjeiden liitteessä I oleva alaviite 2.

- **Vaarallisten aineiden**¹³ käyttö korvataan vaihtoehtoisilla ratkaisuilla.
- Toimenpide on sopusoinnussa **torjunta-aineiden kestävä käytön**¹⁴ kanssa.
- Toimenpide on **mikrobilääkeresistenssin** torjumista koskevien parhaiden käytäntöjen¹⁵ mukainen.

Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojeleminen ja ennallistaminen

- Toimenpide on **lieventämishierarkian**¹⁶ ja muiden luontotyyppi- ja lintudirektiivien vaatimusten mukainen.
- **Ympäristövaikutusten arviointi** on tehty ja sen päätelmät on pantu täytäntöön.

---

¹² Tämäntyyppistä näyttöä sovelletaan direktiivin 2010/75/EU (teollisuuden päästöjä koskeva direktiivi) soveltamisalaan kuuluvaan toimintaan. Luettelo parhaita käytettävissä olevia tekniikoita koskevista päätelmistä ja niitä koskevista vertailuasiakirjoista on osoitteessa <https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference>

¹³ Kyseessä on teollisesta toiminnasta aiheutuvan pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen. Direktiivin 2010/75/EU (teollisuuden päästöjä koskeva direktiivi) 3 artiklan 18 kohdan mukaan 'vaarallisilla aineilla' tarkoitetaan "aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta 16 päivänä joulukuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1272/2008 3 artiklassa määriteltyjä aineita tai seoksia". Lisäksi direktiivin 58 artiklassa säädetään seuraavaa: "Aineet ja seokset, jotka sisältämiensä haihtuvien orgaanisten yhdisteiden vuoksi on aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta 16 päivänä joulukuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1272/2008 mukaisesti luokiteltu syöpää aiheuttaviksi, perimää vaurioittaviksi tai lisääntymiselle vaarallisiksi ja joille on osoitettu tai joissa on oltava vaaralausekkeet H340, H350, H350i, H360D tai H360F, on korvattava niin pitkälle kuin mahdollista vähemmän haitallisilla aineilla tai seoksilla mahdollisimman pian."

¹⁴ Kuten torjunta-aineiden kestävä käyttöä koskevassa direktiivissä 2009/128/EY säädetään.

¹⁵ Neuvoston päätelmät seuraavista toimista pyrittäessä tekemään EU:sta parhaiden käytäntöjen alue mikrobilääkeresistenssin torjunnassa (2019/C 214/01).

¹⁶ Luontotyyppidirektiivin 92/43/ETY 6 artiklan 3 ja 4 kohdan säännöksiä koskevien menetelmäohjeiden mukaisesti.

LIITE III: Elpymis- ja palautumistukivälineen ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen noudattamista koskevat erityisehdot ilmastonmuutoksen hillitsemistä koskevan tavoitteen yhteydessä, kun on kyse sähkön- ja/tai lämmöntuotantoon sekä siihen liittyvään maakaasun siirto- ja jakeluinfrastruktuuriin liittyvistä toimenpiteistä

- **Maakaasuun perustuvaan sähkön- ja/tai lämmöntuotantoon** liittyviä toimenpiteitä voidaan poikkeuksellisesti ja tapauskohtaisesti tukea jäsenvaltioissa, joille hiili-intensiivisten energialähteiden käytön lopettaminen on hyvin haasteellista, edellyttäen, että tuki edistää hiilestä irtautumista koskevien EU:n tavoitteiden saavuttamista vuosiin 2030 ja 2050 mennessä, jos
  - toimenpiteet liittyvät tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottavaan, joustavaan ja tehokkaaseen kaasupohjaiseen sähköntuotantoon tai kaasupohjaiseen sähkön ja lämmön yhteistuotantoon, jonka kasvihuonekaasupäästöt ovat alle 250 gCO₂e/kWh laitoksen taloudellisen käyttöiän aikana;
tai
  - toimenpiteet liittyvät tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottavaan, joustavaan ja tehokkaaseen kaasupohjaiseen sähköntuotantoon tai kaasupohjaiseen sähkön ja lämmön yhteistuotantoon, jossa voidaan hyödyntää uusiutuvia ja vähähiilisiä kaasuja ja
    - elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää uskottavat suunnitelmat tai sitoumukset uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen käytön lisäämisestä; ja
    - samanaikaisesti suljetaan kapasiteetiltaan vähintään samansuuruinen hiili-intensiivisempi sähkön- ja/tai lämmöntuotantolaitos (esim. kivihiili-, ruskohiili- tai öljyvoimalaitos), mikä johtaa kasvihuonekaasupäästöjen merkittävään vähenemiseen; ja
    - asianomainen jäsenvaltio voi osoittaa, että sillä on uskottava väylä uusiutuvien energialähteiden osuuden lisäämiseen niin, että se voi saavuttaa vuoteen 2030 asetetun uusiutuvia energialähteitä koskevan tavoitteensa; ja
    - elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää konkreettisia uudistuksia ja investointeja uusiutuvien energialähteiden osuuden lisäämiseksi.
- Tukea voidaan poikkeuksellisesti myöntää toimenpiteille, jotka liittyvät **maakaasuun perustuviin kaukolämpö- ja kaukojäähdytysjärjestelmien tuotantolaitoksiin**, jos laitos täyttää direktiivin 2012/27/EU 2 artiklan 41 kohdassa määritellyille ’tehokkaille kaukolämmitys- ja kaukojäähdytysjärjestelmille’ asetetut vaatimukset ja tämän liitteen ensimmäisessä luetelmakohdassa kuvatut maakaasuun perustuvan sähkön-/lämmöntuotannon edellytykset.
- Tukea voidaan poikkeuksellisesti myöntää toimenpiteille, jotka liittyvät **kaukolämpö- ja kaukojäähdytysverkkoihin, jotka saavat lämpöä/jäähdytystä maakaasulla toimivista laitoksista**, jos
  - ne ovat osa direktiivin 2012/27/EU 2 artiklan 41 kohdassa määriteltyjä tehokkaita kaukolämmitys- ja kaukojäähdytysjärjestelmiä, jotka saavat lämpöä/jäähdytystä olemassa olevista laitoksista, jotka täyttävät ensimmäisessä luetelmakohdassa kuvatut maakaasuun perustuvan sähkön-/lämmöntuotannon edellytykset;
tai
  - investoinnit sähkön-/lämmöntuotantolaitokseen aloitetaan kolmen vuoden kuluessa verkon nykyaikaistamisesta, niiden tavoitteena on tehdä koko järjestelmästä tehokas (direktiivin 2012/27/EU 2 artiklan 41 kohdan määritelmän mukaisesti) ja ne täyttävät ensimmäisessä luetelmakohdassa kuvatut maakaasuun perustuvan sähkön-/lämmöntuotannon edellytykset.
- Tuki **kaasumaisten polttoaineiden siirto- ja jakeluinfrastruktuuriin** liittyville toimenpiteille on mahdollista, jos ne rakentamisvaiheessa mahdollistavat uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen kuljetuksen (ja/tai varastoinnin).
- Tukea voidaan poikkeuksellisesti ja tapauskohtaisesti myöntää toimenpiteille, jotka liittyvät **maakaasuun perustuviin lämmityskattiloihin ja -järjestelmiin (ja niihin liittyvään jakeluinfrastruktuuriin)**, jos

- ne ovat joko sopusoinnussa energiamerkintäpuiteasetuksen (EU) 2017/1369 7 artiklan 2 kohdan¹⁷ kanssa tai ne asennetaan rakennuksiin, jotka rakennusten energiatehokkuusdirektiivin nojalla laadittavien pitkän aikavälin peruskorjausstrategioiden mukaisesti kuuluvat laajempaan energiatehokkuus- tai peruskorjausohjelmaan, joka johtaa energiatehokkuuden merkittävään paranemiseen, ja
- vähentävät merkittävästi kasvihuonekaasupäästöjä; ja
- parantavat merkittävästi ympäristöä (erityisesti epäpuhtauspäästöjä vähentämällä) ja kansanterveyttä, esimerkiksi kun hiileen tai öljyyn perustuvia lämmitysjärjestelmiä ja -kattiloita vaihdetaan, erityisesti alueilla, joilla direktiivissä 2008/50/EU asetettujen EU:n ilmanlaatumormien raja-arvot ylittyvät tai uhkaavat ylittyä.

---

¹⁷ Energiamerkintäpuiteasetuksen (EU) 2017/1369 7 artiklan 2 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden tarjoamilla kannustimilla on pyrittävä kahteen parhaaseen energiatehokkuusluokkaan, joissa tuotteita on merkittävän paljon, tai vielä parempiin luokkiin, jotka on vahvistettu delegoidussa säädöksessä. Tila- ja vedenlämmittimien osalta fossiilisia polttoaineita käyttävät tuotteet eivät yleensä kuulu näihin luokkiin lukuun ottamatta kaasukäyttöisiä mikroyhteistuotantoyksiköiden tuotteita.

LIITE IV: Esimerkkejä haitta-arvioinnin suorittamisesta

Tässä jaksossa esitetään esimerkkejä hypoteettisista toimenpiteistä ja yleisistä tekijöistä, jotka voisivat olla osa haitta-arviointia. Perustana käytetään 3 jaksossa kuvattua tarkistuslistan kahta vaihtoa. Esimerkit eivät rajoita toimenpiteen kuvauksen ja elpymis- ja palautumissuunnitelmassa suoritettavan varsinaisen haitta-arvioinnin yksityiskohtaisuutta tai sisältöä. Viime kädessä edellytettävä haitta-arviointi riippuu kunkin toimenpiteen luonteesta ja ominaispiirteistä, eikä sitä voida tässä määrittellä tyhjentävästi.

Esimerkki 1: Olemassa olevien rakennusten energiatehokkuustoimenpiteet, mukaan lukien lämmitys- ja jäähdytysjärjestelmien muutostyöt

Toimenpiteen kuvaus

Investoinnit rakennusten energiatehokkuutta parantavaan laajaan rakennusten peruskorjausohjelmaan, joka johtaa energiatehokkuuden huomattavaan paranemiseen ja jolla pyritään olemassa olevan asuinrakennuskannan kunnostamiseen erilaisilla energiatehokkuustoimenpiteillä, joita ovat muun muassa eristäminen, ikkunoiden peruskorjaus, lämmitys- ja jäähdytysjärjestelmien uudistaminen, viherkatot ja uusiutuvan energian tuotantolaitteiden (esim. aurinkosähköpaneelien) asentaminen.

Tarkistuslistan osa 1

Mitkä seuraavista ympäristötavoitteista edellyttävät toimenpiteen yksityiskohtaista haitta-arviointia?	Kyllä	Ei	Perustelu, jos on valittu "Ei"
Ilmastonmuutoksen hillitseminen	X		
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	X		
Vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojelu		X	Toimenpiteellä tuetulla toiminnalla on vähäinen ennakoitavissa oleva vaikutus tähän ympäristötavoitteeseen, kun otetaan huomioon sekä suorat että ensisijaiset epäsuorat vaikutukset koko elinkaaren aikana. Veden laadun säilyttämiseen ja vesikuormitukseen liittyviä ympäristön pilaantumisriskejä ei ole todettu, koska toimenpide ei sisällä vedenjakeluasennuksia tai vettä käyttävien laitteistojen asennuksia.
Kiertotalous, mukaan lukien jätteen synnyn ehkäisy ja kierrätys	X		
Ilman, veden tai maaperän pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen	X		
Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelu ja ennallistaminen		X	Toimenpiteellä tuetulla toiminnalla on vähäinen ennakoitavissa oleva vaikutus tähän ympäristötavoitteeseen, kun otetaan huomioon sekä suorat että ensisijaiset epäsuorat vaikutukset koko elinkaaren aikana. Peruskorjausohjelma ei koske rakennuksia, jotka sijaitsevat biologisen monimuotoisuuden kannalta herkällä alueella tai lähellä tällaista aluetta (ml. suojelualueiden Natura 2000 -verkosto, Unescon maailmanperintökohteet ja biologisen monimuotoisuuden kannalta keskeiset alueet ja muut suojelualueet).

Tarkistuslistan osa 2

Kysymykset	Ei	Yksityiskohtaiset perustelut
Ilmastonmuutoksen hillitseminen: Odotetaanko toimenpiteen johtavan merkittäviin kasvihuonekaasupäästöihin?	X	Toimenpide kuuluu 40 prosentin ilmastonmuutoksetoimella elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen liitteessä tarkoitettuun tukitoimialaan 025. Toimenpiteen ei odoteta johtavan merkittäviin kasvihuonekaasupäästöihin seuraavista syistä:

		<ul style="list-style-type: none"> - Rakennuksia ei käytetä fossiilisten polttoaineiden hankintaan, varastointiin, kuljetukseen tai valmistukseen. - Peruskorjausohjelmalla voidaan vähentää energiankulutusta, lisätä energiatehokkuutta, parantaa huomattavasti kyseisten rakennusten energiaominaisuuksia ja vähentää merkittävästi kasvihuonekaasupäästöjä (ks. toimenpiteen erittely elpymis- ja palautumissuunnitelman sivulla X ja tarkemmat tiedot alla seuraavassa kohdassa). Näin se edistää energiatehokkuusdirektiivin (2012/27/EU) ja Pariisin ilmastopimuksen kansallisesti määriteltyjen panosten mukaista vuotuista energiatehokkuuden lisäämistä koskevaa kansallista tavoitetta. - Toimenpide johtaa kasvihuonekaasupäästöjen merkittävään vähenemiseen eli arviolta XX kilotonnin kasvihuonekaasupäästöjen vuotuisen vähenemään, mikä vastaa X prosenttia asuntosektorin kansallisista kasvihuonekaasupäästöistä (ks. analyysi elpymis- ja palautumissuunnitelman sivulla X). - Peruskorjausohjelmaan sisältyy muun muassa hiili-/öljypohjaisten lämmitysjärjestelmien korvaamista kaasukäyttöisillä kondenssikattiloilla: <ul style="list-style-type: none"> o Nämä kattilat vastaavat luokkaa A, joka on parempi kuin kyseisen jäsenvaltion kaksi korkeinta merkittävästi edustettuna olevaa energiatehokkuusluokkaa. Vähähiilisempiä ja tehokkaampia vaihtoehtoja (erityisesti luokkien A++ ja A+ lämpöpumput) harkittiin, mutta ohjelman kattamien rakennusten rakenteen vuoksi yhteisiä lämpöpumppuja ei voida asentaa ja luokan A kaasukondenssikattilat ovat paras teknisesti toteuttamiskelpoinen vaihtoehto. o Lisäksi kaasukondenssikattiloihin tehtävät investoinnit ovat osa laajempaa rakennusten energiatehokkuutta parantavaa peruskorjausohjelmaa, joka on rakennusten energiatehokkuusdirektiivin mukaisten pitkän aikavälin peruskorjausstrategioiden mukainen ja johtaa energiatehokkuuden merkittävään paranemiseen. o Kattiloiden asentamisen lisäksi toimenpiteessä asennetaan korjaustöiden yhteydessä myös aurinkosähköpaneelija. - Jotta vähähiilisten vaihtoehtojen, erityisesti lämpöpumppujen, käyttöönottoa ei vaikeutettaisi jäsenvaltiossa, tämän osa-alueen uudistus X (ks. elpymis- ja palautumissuunnitelman sivu Y) johtaa polttoaineiden suhteellisen hinnoittelun uudelleentarkasteluun.
<p><i>Ilmastonmuutokseen sopeutuminen</i> Odotetaanko toimenpiteen lisäävän nykyisen ilmaston ja odotettavissa olevan tulevan ilmaston haitallista vaikutusta kyseiseen toimenpiteeseen tai ihmisiin, luontoon tai omaisuuteen?</p>	X	<p>Fyysiset ilmastoriskit, jotka voisivat olla tämän toimenpiteen kannalta olennaisia, arvioitiin osana altistusanalyysia, joka kattoi nykyisen ja tulevan ilmaston. Analyysi osoitti, että kyseisellä ilmastovyöhykkeellä rakennuksiin tulee kohdistumaan helleaalloja. Toimenpiteen yhteydessä talouden toimijoiden on varmistettava, että kunnostettujen rakennusten talotekniikka optimoidaan niin, että asukkaiden viihtyvyys sisälämpötilan suhteen voidaan mahdollistaa myös tällaisissa poikkeuksellisissa lämpötiloissa. Näin ollen ei ole näyttöä siitä, että toimenpiteellä olisi elinkaarensa aikana tämän ympäristötavoitteen kannalta merkittävän kielteisiä suoria ja ensisijaisia epäsuoria vaikutuksia.</p>
<p><i>Siirtyminen kiertotalouteen, jätteen synnyn ehkäisyyn ja kierrätykseen:</i> Odotetaanko toimenpiteen:</p> <p>(i) lisäävän merkittävästi jätteen syntymistä, polttamista tai hävittämistä, lukuun ottamatta kierrätykseen kelpaamattoman vaarallisen jätteen polttamista; tai</p> <p>(ii) aiheuttavan luonnonvarojen suorassa tai epäsuorassa käytössä niiden elinkaaren missä tahansa vaiheessa huomattavaa tehottomuutta, jota ei minimoida asianmukaisilla toimenpiteillä; tai</p> <p>(iii) aiheuttavan kiertotalouden</p>	X	<p>Toimenpiteessä edellytetään, että rakennusten peruskorjauksia toteuttavien talouden toimijoiden on varmistettava, että vähintään 70 prosenttia (painossa mitattuna) rakennustyömaalla tuotetusta vaarattomasta rakennus- ja purkujätteestä (lukuun ottamatta päätöksellä 2000/532/EY vahvistetun Euroopan jäteluettelon luokassa 17 05 04 tarkoitettua luonnossa esiintyvää ainesta) valmistellaan uudelleenkäyttöön, kierrätykseen ja muuhun materiaalien hyödyntämiseen, mukaan lukien maantäyttötoimet, joissa käytetään jätettä korvaamaan muita materiaaleja, jätehierarkian ja EU:n rakennus- ja purkujätteen käsittely- ja kierrätysmallin mukaisesti.</p> <p>Toimenpide kattaa asennettavien uusiutuvaa energiaa tuottavien laitteiden tekniset eritelmit, jotka koskevat niiden käyttökestävyyttä, korjattavuutta ja kierrätettävyyttä elpymis- ja palautumissuunnitelman sivulla X esitetyn mukaisesti. Toimijoiden on erityisesti rajoitettava jätteen syntyä rakentamiseen ja purkamiseen liittyvissä prosesseissa EU:n rakennus- ja purkujätteen käsittely- ja kierrätysmallin mukaisesti. Rakennusten rakennesuunnittelu ja rakennustekniikat tukevat kiertoa ja rakennusten osalta on osoitettava erityisesti, miten ne on suunniteltu resurssitehokkaammiksi, mukautumiskelpoisiksi, joustaviksi ja puretaviksi uudelleenkäytön ja kierrätyksen mahdollistamiseksi ISO-standardin 20887 tai muiden rakennusten purkamista tai muuntamista</p>

näkökulmasta ympäristölle merkittävää ja pitkäaikaista haittaa?		koskevien standardien mukaisesti.
<i>Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen:</i> Odotetaanko toimenpiteen lisäävän merkittävästi ilmaan, veteen tai maaperään kohdistuvia epäpuhtauspäästöjä?	X	Toimenpiteen ei odoteta lisäävän merkittävästi ilmaan, veteen tai maaperään kohdistuvia epäpuhtauspäästöjä seuraavista syistä: <ul style="list-style-type: none"> - Erityisesti öljypohjaisten lämmitysjärjestelmien korvaaminen johtaa ilmaan päätyvien päästöjen merkittävään vähenemiseen ja sen seurauksena kansanterveyden paranemiseen alueella, jolla direktiivissä 2008/50/EU vahvistetut EU:n ilmanlaatonormit eivät täyty tai todennäköisesti eivät täyty. - Kuten ilmastonmuutoksen hillitsemistä koskevan tavoitteen perusteluissa todetaan, tämän ohjelman yhteydessä tarkasteltiin vaihtoehtoja, joilla on vähäisempi vaikutus, mutta ne eivät ole teknisesti toteuttamiskelpoisia. Lisäksi asennettavien kattiloiden keskimääräinen käyttöikä on 12 vuotta. - Peruskorjauksia tekevien toimijoiden on varmistettava, että rakennuksen osat ja materiaalit, joita käytetään rakennuksen peruskorjauksessa, eivät sisällä asbestia eivätkä erityistä huolta aiheuttavia aineita, sellaisina kuin ne on yksilöity asetuksen (EY) N:o 1907/2006 liitteessä XIV olevan luvanvaraisten aineiden luettelon perusteella. - Peruskorjauksia tekevien toimijoiden on varmistettava, että rakennuksen peruskorjauksessa käytetyt rakennuksen osat ja materiaalit, jotka voivat joutua kosketuksiin asukkaiden kanssa, vapauttavat alle 0,06 mg formaldehydiä kuutiometriä materiaalia tai osaa kohti ja alle 0,001 mg syöpää aiheuttavia luokkien 1A ja 1B haihtuvia orgaanisia yhdisteitä kuutiometriä materiaalia tai osaa kohti standardien CEN/TS 16516 ja ISO 16000-3 tai muiden vastaavien standardoitujen testi- ja määritysmenetelmien mukaisesti. - Peruskorjaustöiden aikana toteutetaan toimenpiteitä melu-, pöly- ja saastepäästöjen vähentämiseksi, kuten elpymis- ja palautumissuunnitelman sivulla X kuvataan.

Esimerkki 2: Jätehuolto (rakennus- ja purkujätteen käsittely)

Toimenpiteen kuvaus

Tämä toimenpide on investointi, jolla tuetaan rakennus- ja purkujätteen kierrätyslaitosten rakentamista. Tarkemmin sanottuna laitoksissa lajitellaan ja käsitellään erilliskerättyjä ja vaarattomia kiinteän jätteen virtoja, mukaan lukien rakennusten peruskorjauksia koskevasta elpymis- ja palautumissuunnitelman osiosta peräisin olevat jätevirrat. Laitokset kierrättävät vaarattoman ja kiinteän jätteen uusioraaka-aineiksi mekaanisen muuntamisprosessin avulla. Toimenpiteen tavoitteena on muuntaa yli 50 painoprosenttia erikseen kerätystä, vaarattomasta ja kiinteästä käsitellystä jätteestä uusioraaka-aineiksi, joilla voidaan korvata primaarisia rakennusmateriaaleja.

Tarkistuslistan osa 1

<i>Mikä seuraavista ympäristötavoitteista edellyttävät toimenpiteen yksityiskohtaista haitta-arviointia?</i>	<i>Kyllä</i>	<i>Ei</i>	<i>Perustelu, jos on valittu "Ei"</i>
Ilmastonmuutoksen hillitseminen		X	Toimenpide kuuluu 100 prosentin ilmastonmuutuskertoimella elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen liitteessä tarkoitettuun tukitoimialaan 045bis, koska kierrätyslaitoksille annettavan tuen edellytyksenä on 50 prosentin muuntoasteen saavuttaminen. Toimenpiteen tavoite ja tukitoimialan luonne tukevat suoraan ilmastonmuutoksen hillitsemistä koskevaa tavoitetta.
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	X		
Vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojele		X	Toimenpiteellä tuetulla toiminnalla on vähäinen ennakoitavissa oleva vaikutus tähän ympäristötavoitteeseen, kun otetaan huomioon sekä suorat että ensisijaiset epäsuorat vaikutukset koko elinkaaren aikana. Veden laadun säilyttämiseen ja vesikuormitukseen liittyviä ympäristön pilaantumisen riskejä ei ole todettu. Direktiivin 2011/92/EU mukaisesti ympäristövaikutusten

			arviointiprosessin (YVA) seulomisvaiheessa todettiin, että merkittäviä vaikutuksia ei odoteta olevan. Rakennus- ja purkujätteen varastointi ennen käsittelyä on hoidettava ja veden suodattuminen paikan päällä järjestettävä siten, että käsitellystä jätteestä peräisin olevat epäpuhtaudet eivät huuhdoutu sateen mukana paikalliseen pohjavesikerrokseen.
Kiertotalous, mukaan lukien jätteen synnyn ehkäisy ja kierrätys		X	Toimenpide kuuluu 100 prosentin ympäristökertoimella elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen liitteessä tarkoitettuun tukitoimialaan 045bis, koska kierrätyslaitoksille annettavan tuen edellytyksenä on 50 prosentin muuntoasteen saavuttaminen. Toimenpiteen tavoite ja tukitoimialan luonne tukevat suoraan kiertotaloustavoitetta. Toimenpide on [kansallisen/alueellisen/paikallisen] jätehuoltosuunnitelman mukainen.
Ilman, veden tai maaperän pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen		X	Toimenpiteellä tuetulla toiminnalla on vähäinen ennakoitavissa oleva vaikutus tähän ympäristötavoitteeseen, kun otetaan huomioon sekä suorat että ensisijaiset epäsuorat vaikutukset koko elinkaaren aikana. Direktiivin 2011/92/EU mukaisesti ympäristövaikutusten arviointiprosessin (YVA) seulontavaiheessa todettiin, että merkittäviä vaikutuksia ei odoteta olevan, kun otetaan huomioon toimenpiteet, joita toteutetaan melu-, pöly- ja saastepäästöjen vähentämiseksi kierrätyslaitoksen rakentamisen ja toiminnan (jätteen lajittelun ja käsittelyn) aikana. Toimenpiteellä tuetuissa laitoksissa sovelletaan parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa, joka on kuvattu jätteenkäsittelyn parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa koskevassa viiteasiakirjassa (BREF). Rakennustöiden aikana toteutettavat toimenpiteet melu-, pöly- ja saastepäästöjen vähentämiseksi kuvataan elpymis- ja palautumissuunnitelman sivulla X.
Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelu ja ennallistaminen		X	Toimenpiteellä tuetulla toiminnalla on vähäinen ennakoitavissa oleva vaikutus tähän ympäristötavoitteeseen, kun otetaan huomioon sekä suorat että ensisijaiset epäsuorat vaikutukset koko elinkaaren aikana. Toiminta ei tapahdu biologisen monimuotoisuuden kannalta herkällä alueella tai lähellä tällaista aluetta (ml. suojelualueiden Natura 2000 -verkosto, Unescon maailmanperintökohteet ja biologisen monimuotoisuuden kannalta keskeiset alueet ja muut suojelualueet). Direktiivien 2011/92/EU ja 92/43/ETY mukaisesti ympäristövaikutusten arviointiprosessin (YVA) seulontavaiheessa todettiin, että merkittäviä vaikutuksia ei odoteta olevan.

Tarkistuslistan osa 2

Kysymykset	Ei	Yksityiskohtaiset perustelut
<i>Ilmastonmuutokseen sopeutuminen:</i> Odotetaanko toimenpiteen lisäävän nykyisen ilmaston ja odotettavissa olevan tulevan ilmaston haitallista vaikutusta kyseiseen toimenpiteeseen tai ihmisiin, luontoon tai omaisuuteen?	X	Koska toimenpide koskee kahta laitosta, jotka rakennetaan tulva-alttiiden alueiden läheisyyteen ja laitosten oletettu käyttöikä on yli 10 vuotta, on tehty perusteellinen ilmatorisken ja haavoittuvuuden arviointi käyttäen korkean resoluution uusinta ilmastoennustetta erilaisissa tulevaisuuden skenaarioissa, jotka vastaavat laitosten odotettua käyttöikää. Arvioinnin päätelmät on otettu huomioon toimenpiteen rakenteessa (ks. elpymis- ja palautumissuunnitelman sivu X). Lisäksi toimenpiteessä asetetaan talouden toimijoille velvoite laatia suunnitelma sopeutusratkaisuista, joilla vähennetään kierrätyslaitoksiin kohdistuvia konkreettisia fyysisiä ilmatoriskejä (ks. elpymis- ja palautumissuunnitelman sivu X). Velvoite sisältää myös sen, että sopeutusratkaisut eivät saa vaikuttaa kielteisesti muiden ihmisten, luonnon, muiden omaisuuserien tai muiden taloudellisten toimintojen sopeutumispyrkimykseen tai kykyyn sietää fyysisiä ilmatoriskejä, ja että ne ovat johdonmukaisia paikallisten, alakohtaisten, alueellisten tai kansallisten sopeutumistoimien kanssa.

Esimerkki 3: Jätteenpolttolaitos (esimerkki, joka ei täytä haitta-arviointivaatimuksia)

Toimenpiteen kuvaus

Toimenpide on investointi, jolla tuetaan uusien jätteenpolttolaitosten rakentamista kyseisen maan olemassa olevan kapasiteetin lisäämiseksi. Toimenpiteen tavoitteena on vähentää vaarattoman kiinteän yhdyskuntajätteen sijoittamista kaatopaikalle ja tuottaa energiaa jätteenpoltolla (jätteen energiakäyttö).

Tarkistuslistan osa 1

<i>Mitkä seuraavista ympäristötavoitteista edellyttävät toimenpiteen yksityiskohtaista haitta-arviointia?</i>	<i>Kyllä</i>	<i>Ei</i>	<i>Perustelu, jos on valittu "Ei"</i>
Ilmastonmuutoksen hillitseminen	X		
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	X		
Vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojelu		X	Tässä nimenomaisessa tapauksessa toimenpiteellä tuetulla toiminnalla on vähäinen ennakoitavissa oleva vaikutus tähän ympäristötavoitteeseen, kun otetaan huomioon sekä suorat että ensisijaiset epäsuorat vaikutukset koko elinkaaren aikana. On näyttöä siitä, että toimenpide ei aiheuta ympäristön pilaantumisen riskejä, jotka liittyvät veden laadun säilyttämiseen ja vesikuormitukseen vesipuitedirektiivin (2000/60/EY) mukaisesti. Direktiivin 2011/92/EU mukaisesti ympäristövaikutusten arviointiprosessin (YVA) seulomisvaiheessa todettiin, että merkittäviä vaikutuksia ei odoteta olevan.
Kiertotalous, mukaan lukien jätteen synnyn ehkäisy ja kierrätys	X		
Ilman, veden tai maaperän pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen	X		
Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelu ja ennallistaminen	X		

Tarkistuslistan osa 2

<i>Kysymykset</i>	<i>Ei</i>	<i>Yksityiskohtaiset perustelut</i>
<i>Ilmastonmuutoksen hillitseminen: Odotetaanko toimenpiteen johtavan merkittäviin kasvihuonekaasupäästöihin?</i>	X	Toimenpiteellä tuetuilla laitoksilla pyritään minimoimaan fossiilista lähteistä peräisin olevat hiilidioksidipäästöt. Tämä varmistetaan polttamalla ainoastaan biomassaa (ei fossiilista lähteistä peräisin olevia materiaaleja). Tämä todennetaan (ks. elpymis- ja palautumissuunnitelman sivu X) ja otetaan huomioon osa-alueeseen Y liittyvissä asioissa koskevissa tavoitteissa. Kussakin laitoksessa on käytössä erityisesti käsiteltäväksi varastoidun jätteen kasvihuonekaasupäästöjen vuotojen seurantasuunnitelma, mikä näkyy elpymis- ja palautumissuunnitelman sivulla X kuvatussa toimenpiteen rakenteessa.
<i>Ilmastonmuutokseen sopeutuminen: Odotetaanko toimenpiteen lisäävän nykyisen ilmaston ja odotettavissa olevan tulevan ilmaston haitallista vaikutusta kyseiseen toimenpiteeseen tai ihmisiin, luontoon tai omaisuuteen?</i>	X	Koska toimenpiteellä tuettavat kolme laitosta sijaitsevat maanvyörymille alttiiden alueiden läheisyydessä ja laitosten oletettu käyttöikä on 25–30 vuotta, on tehty perusteellinen ilmatoriskien ja haavoittuvuuden arviointi käyttäen korkean resoluution uusinta ilmastoennustetta erilaisissa tulevaisuuden skenaarioissa, jotka vastaavat laitosten odotettua käyttöikää. Arvioinnin päätelmät on otettu huomioon toimenpiteen rakenteessa (ks. elpymis- ja palautumissuunnitelman sivu X). Lisäksi toimenpiteessä asetetaan talouden toimijoille velvoite laatia suunnitelma sopeutusratkaisuista, joilla vähennetään kyseisiin jätteenpolttolaitoksiin kohdistuvia konkreettisia fyysisiä

		ilmastoriskejä (ks. elpymis- ja palautumissuunnitelman sivu X). Velvoite sisältää myös sen, että sopeutusratkaisut eivät saa vaikuttaa kielteisesti muiden ihmisten, luonnon, muiden omaisuuserien tai muiden taloudellisten toimintojen sopeutumispyrkimyksiin tai kykyyn sietää fyysisiä ilmastoriskejä, ja että ne ovat johdonmukaisia paikallisten, alakohtaisten, alueellisten tai kansallisten sopeutumistoimien kanssa.
<p><i>Siirtyminen kiertotalouteen, jätteen synnyn ehkäisyyn ja kierrätykseen:</i> Odotetaan toimenpiteen:</p> <p>(i) lisäävän merkittävästi jätteen syntymistä, polttamista tai hävittämistä, lukuun ottamatta kierrätykseen kelpaamattoman vaarallisen jätteen polttamista; tai</p> <p>(ii) aiheuttavan luonnonvarojen suorassa tai epäsuorassa käytössä niiden elinkaaren missä tahansa vaiheessa huomattavaa tehottomuutta, jota ei minimoida asianmukaisilla toimenpiteillä; tai</p> <p>(iii) aiheuttavan kiertotalouden näkökulmasta ympäristölle merkittävää ja pitkäaikaista haittaa?</p>	<p><i>Esimerkki haitta-arviointivaatimusten täyttymättömyydestä</i></p>	<p><i>Vaikka toimenpiteen tarkoituksena on muun muassa vähentää polttokelpoisen kierrätettäväksi kelpaamattoman jätteen päätymistä kaatopaikoille, komissio todennäköisesti katsoisi toimenpiteen ”lisäävän merkittävästi jätteen syntymistä, polttamista tai hävittämistä, lukuun ottamatta kierrätykseen kelpaamattoman vaarallisen jätteen polttamista”, seuraavista syistä:</i></p> <p><i>Uusien jätteenpolttolaitosten rakentaminen kyseisen maan nykyisen polttokapasiteetin kasvattamiseksi lisää merkittävästi sellaisen jätteen polttoa, joka ei kuulu kierrätettäväksi kelpaamattoman vaarallisen jätteen luokkaan. Näin ollen se rikkoo suoraan luokitusjärjestelmäasetuksen 17 artiklan 1 kohdan d alakohdan ii alakohtaa (”Ympäristötavoitteille aiheutuva merkittävä haitta”).</i></p> <p><i>Toimenpide haittaa sellaisten saatavilla olevien vähävaikutuksellisten vaihtoehtojen kehittämistä ja käyttöönottoa, joiden ympäristötehokkuus on parempi (esim. uudelleenkäyttö, kierrätys), ja se voisi lukita kehitystä suuria vaikutuksia omaaviin laitoksiin, kun otetaan huomioon niiden käyttöikä ja kapasiteetti. Polttoon saattaisi päätyä merkittävät määrät vaaratonta jätettä (erottelematta kierrätettävää ja ei-kierrätettävää), mikä rajoittaisi kierrätettävän jätteen käsittelyä jätehierarkian korkeammalla tasolla esimerkiksi kierrättämällä. Tämä vaikeuttaisi kierrätystavoitteiden saavuttamista kansallisella/alueellisella tasolla ja haittaisi muutetun jättepuitedirektiivin mukaisesti hyväksytyyn kansallisen/alueellisen/paikallisen jätehuoltosuunnitelman toteutumista.</i></p>
<p><i>Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen:</i> Odotetaan toimenpiteen lisäävän merkittävästi ilmaan, veteen tai maaperään kohdistuvia epäpuhtauspäästöjä?</p>	X	<p>Toimenpide edellyttää, että tuettavat laitokset soveltavat parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa, josta säädetään jätteenpoltoa koskevissa BAT-päätelmissä (komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2019/2010). Tämä varmistetaan toimenpiteen rakenteessa (ks. elpymis- ja palautumissuunnitelman sivu X).</p> <p>Toimenpiteellä tuettavilla laitoksilla on asiaankuuluva ympäristölupa, mihin sisältyy ympäristövaikutusten lieventäminen ja seuranta. Tämä perustuu toimenpiteisiin, joilla vähennetään ja valvotaan melu-, pöly- ja muita epäpuhtauspäästöjä rakennus-, kunnossapito- ja käyttövaiheessa (ks. elpymis- ja palautumissuunnitelman sivu X).</p>
<p><i>Luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojeleminen ja ennallistaminen:</i> Odotetaan toimenpiteen:</p> <p>(i) merkittävästi heikentävän ekosysteemien hyvää tilaa ja sietokykyä; tai</p> <p>(ii) heikentävän luontotyyppien ja lajien suojelutilannetta, mukaan lukien unionin edun kannalta merkittävät</p>	X	<p>Ympäristövaikutusten arviointi (YVA) tai seulonta on saatettu päätökseen direktiivin 2011/92/EU mukaisesti, ja tarvittavat ympäristönsuojelutoimenpiteet on toteutettu / toteutetaan ja ne on otettu huomioon osa-alueen Y toimenpiteen X välitavoitteissa ja päätavoitteissa (ks. elpymis- ja palautumissuunnitelman sivu X).</p> <p>Polttolaitokset eivät sijaitse biologisen monimuotoisuuden kannalta herkällä alueella tai lähellä tällaista aluetta (ml. suojelualueiden Natura 2000 -verkosto, Unescon maailmanperintökohteet ja biologisen monimuotoisuuden kannalta keskeiset alueet ja muut suojelualueet).</p>

luontotyypit ja lajit?		
------------------------	--	--

Esimerkki 4: Liikenneinfrastruktuuri (tiet)

Toimenpiteen kuvaus

Toimenpide koostuisi kahdessa osatoimenpiteessä tehtävistä investoinneista:

- TEN-T-runkoverkkoon kuuluvan uuden valtatie rakentaminen, jonka tarkoituksena on i) yhdistää paremmin jäsenvaltion syrjäinen alue muuhun maahan ja ii) parantaa liikenneturvallisuutta.
- Sähköautojen latauspisteiden (yksi kymmentä ajoneuvoa kohti) ja vetytankkauspisteiden rakentaminen (yksi tankkauspiste X km:n välein) uuden valtatie varrelle.

Tarkistuslistan osa 1

Mitkä seuraavista ympäristötavoitteista edellyttävät toimenpiteen yksityiskohtaista haitta-arviointia?		Kyllä	Ei	Perustelu, jos on valittu "Ei"
Ilmastonmuutoksen hillitseminen	Uuden valtatie rakentaminen	X		
	Lataus- ja tankkausinfrastruktuurin rakentaminen		X	Tämä osatoimenpide kuuluu 100 prosentin ilmastonmuutuskertoimella elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen liitteessä tarkoitettuun tukitoimialaan 077. Lisäksi sähkölataus- ja vetytankkausinfrastruktuuri (joka perustuu elektrolyyysillä tuotettuun vihreään vetyyn) edistää sähköistämistä, ja siksi sitä voidaan pitää tarpeellisena investointina, joka mahdollistaa siirtymisen ilmastoneutraaliin talouteen käytännössä. Perustelut ja todisteet uusiutuvien energiamuotojen tuotantokapasiteetin lisäämisestä kansallisella tasolla esitetään elpymis- ja palautumissuunnitelman osa-alueella X sivuilla Y-Z.
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen		X		
Vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojelu		X		
Kiertotalous, mukaan lukien jätteen synnyn ehkäisy ja kierrätys		X		
Ilman, veden tai maaperän pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen		X		
Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelu ja ennallistaminen		X		

Tarkistuslistan osa 2

Kysymykset	Ei	Yksityiskohtaiset perustelut
------------	----	------------------------------

<p><i>Ilmastonmuutoksen hillitseminen:</i> Odotetaanko toimenpiteen johtavan merkittäviin kasvihuonekaasupäästöihin?</p>	<p>X</p>	<p><i>(Ainoastaan uuden valtatie rakentamista koskevan osatoimenpiteen osalta:)</i></p> <p>Toimenpiteen ei odoteta johtavan merkittäviin kasvihuonekaasupäästöihin, sillä uusi valtatie on osa kattavaa liikennesuunnitelmaa¹⁸, jolla pyritään vähentämään liikenteen hiilipäästöjä vuosien 2030 ja 2050 ilmastotavoitteiden mukaisesti. Tämä perustuu erityisesti seuraaviin liitännäistoimenpiteisiin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tieinvestointi kytketään sähkölataus- ja vetytankkausinfrastruktuurin kehittämiseen; - tämän osa-alueen uudistus X (sivut Y–Z), jossa otetaan käyttöön tietullit kyseiselle tielle ja muillekin teille; - tämän osa-alueen uudistus Y (sivut Y–Z), jolla kiristetään perinteisten polttoaineiden verotusta; - tämän osa-alueen uudistus Z (sivut Y–Z), joka kannustaa päästöttömien ajoneuvojen ostamiseen; - sekä tämän osa-alueen toimenpiteet XX ja XY (sivut Y-Z), joilla tuetaan liikennemuotosiirtymää raideliikenteeseen ja/tai sisävesiliikenteeseen.
<p><i>Ilmastonmuutokseen sopeutuminen:</i> Odotetaanko toimenpiteen lisäävän nykyisen ilmaston ja odotettavissa olevan tulevan ilmaston haitallista vaikutusta kyseiseen toimenpiteeseen tai ihmisiin, luontoon tai omaisuuteen?</p>	<p>X</p>	<p>Koska toimenpide koskee tien ja siihen liittyvän lataus- ja tankkausinfrastruktuurin rakentamista lämpökuormitukselle ja lämpötilan vaihteluille alttiille alueelle ja rakenteiden oletettu käyttöikä on yli 10 vuotta, on tehty ilmatoriskien ja haavoittuvuuden arviointi käyttäen ilmastoennustetta erilaisissa tulevaisuuden skenaarioissa, jotka vastaavat rakenteiden odotettua käyttöikää. Tässä yhteydessä on tehty tulvariskianalyysi. Siinä todettiin kaksi aluetta, joilla on toteutettava erityisiä sopeutusratkaisuja. Erityistä huomiota on kiinnitetty herkkiin rakenteisiin, kuten siltoihin ja tunnelihin. Arvioinnin päätelmät on otettu huomioon toimenpiteen rakenteessa (ks. elpymis- ja palautumissuunnitelman sivu X).</p> <p>Lisäksi toimenpiteessä asetetaan talouden toimijoille velvoite laatia suunnitelma sopeutusratkaisuista, joilla vähennetään kyseisen tien sekä siihen liittyvään lataus- ja tankkausinfrastruktuuriin kohdistuvia konkreettisia fyysisiä ilmatoriskejä (ks. elpymis- ja palautumissuunnitelman sivu X). Velvoite sisältää myös sen, että sopeutusratkaisut eivät saa vaikuttaa kielteisesti muiden ihmisten, luonnon, muiden omaisuserien tai muiden taloudellisten toimintojen sopeutumispyrkimykseen tai kykyyn sietää fyysisiä ilmatoriskejä, ja että ne ovat johdonmukaisia paikallisten, alakohtaisten, alueellisten tai kansallisten sopeutumistoimien kanssa.</p>
<p><i>Vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojele:</i> Odotetaanko toimenpiteen haittaavan:</p> <p>(i) vesimuodostumien hyvää tilaa tai hyvää ekologista potentiaalia, mukaan lukien pintavedet ja pohjavedet; tai</p> <p>(ii) merivesien osalta ympäristön hyvää tilaa?</p>	<p>X</p>	<p>Tien rakentamisesta ja siihen liittyvän lataus- ja tankkausinfrastruktuurin asentamisesta tehtiin ympäristövaikutusten arviointi (YVA) direktiivin 2011/92/EU mukaisesti. Ympäristönsuojelun edellyttämät lieventämistoimet toteutetaan, mikä on otettu huomioon toimenpiteen rakenteessa (ks. elpymis- ja palautumissuunnitelman sivu X). YVA sisälsi myös direktiivin 2000/60/EY mukaisen arvon vaikutuksista vesiin, ja havaitut riskit on otettu huomioon toimenpiteen rakenteessa (ks. elpymis- ja palautumissuunnitelman sivu X).</p> <p>Ympäristön pilaantumisen riskit, jotka liittyvät veden laadun säilyttämiseen ja vesikuormituksen välttämiseen, on todettu ja niihin puututaan direktiivin 2000/60/EY (vesipuidedirektiivi) vaatimusten mukaisesti ja vesienhoitosuunnitelman mukaisesti, joka on laadittu mahdollisesti vaikutusten kohteeksi joutuneelle vesimuodostumalle tai -muodostumille asianomaisia sidosryhmiä kuullen (ks. elpymis- ja palautumissuunnitelman sivu X).</p>
<p><i>Siirtyminen kiertotalouteen, jätteen synnyn ehkäisyyn ja kierrätykseen:</i> Odotetaanko toimenpiteen:</p> <p>(i) lisäävän merkittävästi jätteen</p>	<p>X</p>	<p>Toimenpiteen ehtojen mukaisesti tien rakentajien on varmistettava, että vähintään 70 prosenttia (painossa mitattuna) tien sekä siihen liittyvän lataus- ja tankkausinfrastruktuurin rakentamisessa tuotetusta vaarattomasta rakennus- ja purkujätteestä (lukuun ottamatta komission päätöksellä 2000/532/EY vahvistetun Euroopan jäteluettelon luokassa 17 05 04 tarkoitettua luonnossa esiintyvää ainesta) valmistellaan uudelleenkäyttöön, kierrätykseen ja muuhun</p>

¹⁸ Vaihtoehtoisesti kattavan kestävä liikenteen kehittämissuunnitelman puuttuessa hanketasolla tehty erityinen kustannus-hyötyanalyysi osoittaa, että itse hanke johtaa kasvihuonekaasupäästöjen vähenemiseen / ei lisää kasvihuonekaasupäästöjä elinkaarensa aikana.

<p>syntymistä, polttamista tai hävittämistä, lukuun ottamatta kierrätykseen kelpaamattoman vaarallisen jätteen polttamista; tai</p> <p>(ii) aiheuttavan luonnonvarojen suorassa tai epäsuorassa käytössä niiden elinkaaren missä tahansa vaiheessa huomattavaa tehottomuutta, jota ei minimoida asianmukaisilla toimenpiteillä; tai</p> <p>(iii) aiheuttavan kiertotalouden näkökulmasta ympäristölle merkittävää ja pitkäaikaista haittaa?</p>		<p>materiaalien hyödyntämiseen, mukaan lukien maantäyttötoimet, joissa käytetään jätettä korvaamaan muita materiaaleja, jätehierarkian ja EU:n rakennus- ja purkujätteen käsittely- ja kierrätysmallin mukaisesti.</p> <p>Rakentajat rajoittavat jätteen syntymistä rakentamisen aikana EU:n rakennus- ja purkujätteen käsittely- ja kierrätysmallin mukaisesti ja ottaen huomioon parhaat käytettävissä olevat tekniikat ja helpottavat uudelleenkäyttöä ja korkealaatuista kierrätystä poistamalla materiaaleja valikoivasti käyttämällä saatavilla olevia rakennusjätteen lajittelujärjestelmiä.</p>
<p><i>Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen:</i> Odotetaanko toimenpiteen lisäävän merkittävästi ilmaan, veteen tai maaperään kohdistuvia epäpuhtauspäästöjä?</p>	X	<p>Toimenpiteen ei odoteta lisäävän merkittävästi epäpuhtauspäästöjä ilmaan, koska se on osa kattavaa liikennesuunnitelmaa ja kansallisen ilmansuojeluohjelman mukainen. Tämä perustuu erityisesti seuraaviin liitännäistoimenpiteisiin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tieinvestointi kytketään sähkölataus- ja vetytankkausinfrastruktuurin kehittämiseen; - tämän osa-alueen uudistus X (sivut Y–Z), jossa otetaan käyttöön tietullit kyseiselle tielle ja muillekin teille; - tämän osa-alueen uudistus Y (sivut Y–Z), jolla kiristetään perinteisten polttoaineiden verotusta; - tämän osa-alueen uudistus Z (sivut Y–Z), joka kannustaa päästöttömien ajoneuvojen ostamiseen; - sekä tämän osa-alueen toimenpiteet XX ja XY (sivut Y–Z), joilla tuetaan liikennemuotosiirtymää raideliikenteeseen ja/tai sisävesiliikenteeseen. <p>Lisäksi tien ja siihen liittyvän lataus- ja tankkausinfrastruktuurin käytöstä aiheutuvaa melua ja ääntä lievennetään rakentamalla direktiivin 2002/49/EY mukaisia seinämiä ja melusteitä.</p>
<p><i>Luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojeleminen ja ennallistaminen:</i> Odotetaanko toimenpiteen:</p> <p>(i) merkittävästi heikentävän ekosysteemien hyvää tilaa ja sietokykyä; tai</p> <p>(ii) heikentävän luontotyyppien ja lajien suojelutilannetta, mukaan lukien unionin edun kannalta merkittävät luontotyyppit ja lajit?</p>	X	<p>Tien ja siihen liittyvän lataus- ja tankkausinfrastruktuurin rakentamisesta tehtiin ympäristövaikutusten arviointi direktiivien 2011/92/EU ja 92/43/ETY mukaisesti. Vaaditut maa-alueiden sirpaloitumisen ja maaperän huonontumisen vähentämiseen tähtäävät toimet, erityisesti vihreät käytävät ja muut elinympäristöjen kytkettyvyyttä tukevat ratkaisut, sekä direktiivin 92/43/ETY liitteessä IV lueteltujen asiaan liittyvien suojeltujen eläinlajien suojelutoimet on toteutettu ja ne perustuvat vahvistettuihin suojelutavoitteisiin, mikä on otettu huomioon toimenpiteen rakenteessa (ks. elpymis- ja palautumissuunnitelman sivu X).</p>

Esimerkki 5: Autojen romutusohjelma (esimerkki, joka ei täytä haitta-arviointivaatimuksia)

Toimenpiteen kuvaus

Toimenpide koostuu romutusohjelmasta, jolla käytössä olevia polttomoottoriautoja korvataan energiatehokkaammilla autoilla, jotka kuitenkin nekin perustuvat polttomoottoriin (eli diesel- tai bensiinimoottoriin). Kannustin korvaamiseen luodaan maksamalla auton romuttamisesta ja uuden hankkimisesta tasasuuruinen tukimaksu. Kannustimena voi olla myös kehittyneempi järjestely (verovähennys).

Toimenpiteellä pyritään korvaamaan vanhempia ja saastuttavampia ajoneuvoja uudemmilla ja siten vähemmän saastuttavilla vastaavilla ajoneuvoilla. Esimerkissä oletetaan, että järjestelmässä edellytetään ainoastaan siirtymistä uuteen tuotesukupolveen (esim. Euro-päästönormien seuraavaan uudempaan tasoon) kuitenkin saman käyttövoimateknologian puitteissa.

Tarkistuslistan osa 1

Mitkä seuraavista ympäristötavoitteista edellyttävät toimenpiteen yksityiskohtaista haitta-arviointia?	Kyllä	Ei	Perustelu, jos on valittu "Ei"
Ilmastonmuutoksen hillitseminen	X		
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen		X	Toimenpiteellä tuetulla toiminnalla on vähäinen ennakoitavissa oleva vaikutus tähän ympäristötavoitteeseen, kun otetaan huomioon sekä suorat että ensisijaiset epäsuorat vaikutukset koko elinkaaren aikana.
Vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojelu		X	Toimenpiteellä tuetulla toiminnalla on vähäinen ennakoitavissa oleva vaikutus tähän ympäristötavoitteeseen, kun otetaan huomioon sekä suorat että ensisijaiset epäsuorat vaikutukset koko elinkaaren aikana.
Kiertotalous, mukaan lukien jätteen syntyminen, ehkäisy ja kierrätys	X		
Ilman, veden tai maaperän pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen	X		
Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelu ja ennallistaminen		X	Toimenpiteellä tuetulla toiminnalla on vähäinen ennakoitavissa oleva vaikutus tähän ympäristötavoitteeseen, kun otetaan huomioon sekä suorat että ensisijaiset epäsuorat vaikutukset koko elinkaaren aikana.

Tarkistuslistan osa 2

Kysymykset	Ei	Yksityiskohtaiset perustelut
Ilmastonmuutoksen hillitseminen: Odotetaanko toimenpiteen johtavan merkittäviin kasvihuonekaasupäästöihin?		<p><i>Polttomoottoriautot tuottavat hiilidioksidia (sekä hiukkaspäästöjä, typen oksideja, haihtuvia orgaanisia yhdisteitä ja erilaisia muita haitallisia ilman epäpuhtauksia, kuten bentseeniä). Ilmastonmuutoksen hillitsemisen osalta uusien autojen hankkiminen (vanhojen tilalle) kyllä vähentäisi päästöjä, mutta johtaisi silti merkittäviin kasvihuonekaasupäästöihin (EU:ssa ja Islannissa vuonna 2018 rekisteröityjen uusien henkilöautojen keskimääräiset hiilidioksidipäästöt (laboratoriotesteissä) olivat 120,8 grammaa hiilidioksidia kilometriä kohden).</i></p> <p><i>Komissio ei todennäköisesti hyväksyisi väitettä siitä, että uuden sukupolven diesel- tai bensiiniautot ovat paras korvaava käytettävissä oleva vaihtoehto ja että investointi ei näin ollen ole haitta-arviointiperiaatteiden vastainen. Sähköautot ovat parempi saatavilla oleva vaihtoehto, jonka ympäristötehokkuus (eli alhaisemmat elinkaaren aikaiset päästöt) on ilmastonmuutoksen hillitsemisen kannalta suotuisampi.</i></p> <p><i>Sen vuoksi komissio todennäköisesti katsoisi, että romutusjärjestelmä aiheuttaisi merkittävää haittaa ilmastonmuutoksen hillitsemiselle.</i></p>
Kiertotalous ja jätehuolto: Odotetaanko toimenpiteen: <ul style="list-style-type: none"> (i) lisäävän merkittävästi jätteen syntymistä, polttamista tai hävittämistä, lukuun ottamatta 	X	Käytössä on jätehuoltotoimenpiteitä sekä autokannan käyttövaiheessa (huolto ja ylläpito) että elinkaaren lopussa, mukaan lukien lukien akkujen ja elektroniikan (erityisesti niissä käytettyjen kriittisten raaka-aineiden) uudelleenkäyttö ja kierrätys jätehierarkian mukaisesti. Tuotantovaikutukset on otettu huomioon, eikä järjestelmä kannusta

<p>kierrätykseen kelpaamattoman vaarallisen jätteen polttamista; tai</p> <p>(ii) aiheuttavan luonnonvarojen suorassa tai epäsuorassa käytössä niiden elinkaaren missä tahansa vaiheessa huomattavaa tehottomuutta, jota ei minimoida asianmukaisilla toimenpiteillä; tai</p> <p>(iii) aiheuttavan kiertotalouden näkökulmasta ympäristölle merkittävää ja pitkäaikaista haittaa?</p>		<p>käyttökelpoisten ajoneuvojen liian varhaiseen romuttamiseen. Järjestelmässä romutettavat autot on käsiteltävä romuajoneuvodirektiivin (2000/53/EY) mukaisessa valtuutetussa käsittelylaitoksessa. Tämä osoitetaan todistuksella, joka on edellytys järjestelmään osallistumiselle.</p> <p>Lisäksi toimenpiteen ohessa kannustetaan valtuutettuja käsittelylaitoksia ottamaan auton osia talteen uudelleenkäyttöä ja uudelleenvalmistusta varten.</p>
<p><i>Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen:</i> Odotetaanko toimenpiteen lisäävän merkittävästi ilmaan, veteen tai maaperään kohdistuvia epäpuhtauspäästöjä¹⁹?</p>	<p><i>Esimerkki haitta-arviointivaatimusten täyttymättömydestä</i></p>	<p><i>Polttomoottoriautot tuottavat muun muassa hiilimonoksidia, hiukkasia, typen oksideja ja palamatta jääneitä hiilivetyjä. Kun otetaan huomioon alan vallitsevat käytänteet ja sääntelyvaatimukset²⁰, komissio tuskin katsoisi, että toimenpide ei johda ilmaan kohdistuvien epäpuhtauspäästöjen merkittävään kasvuun. Tämä näkemys perustuu samoihin näkökohtiin kuin ilmastomuutoksen hillitsemisenkin kohdalla.</i></p>

Esimerkki 6: Maaperän keinokastelu

Toimenpiteen kuvaus

Toimenpiteen ensisijaisena tarkoituksena on investoida alueen X nykyiseen käytössä olevaan kastelujärjestelmään, jotta voidaan tehostaa kastelumenetelmiä ja edistää uusioveden turvallista uudelleenkäyttöä. Tavoitteena on kompensoida kuivuuden aiheuttamaa veden niukkuutta maaperässä ja siten edistää ilmastomuutokseen sopeutumista erityisesti viljelykasvien osalta. Toimenpiteeseen liittyy kestävien maatalouskäytäntöjen edistäminen ja tukeminen, erityisesti kestävämmät ja tehokkaammat kastelujärjestelmät ja luonnolliset vedenpidätystoimet, siirtyminen viljelykasveihin ja viljelykäytäntöihin, joiden vedentarve on pienempi, sekä kestävämmät lannoituskäytännöt.

Tarkistuslistan osa 1

<i>Mitkä seuraavista ympäristötavoitteista edellyttävät toimenpiteen yksityiskohtaista haitta-arviointia?</i>	<i>Kyllä</i>	<i>Ei</i>	<i>Perustelu, jos on valittu "Ei"</i>
Ilmastomuutoksen hillitseminen		X	<p>Toimenpiteellä tuetulla toiminnalla on vähäinen ennakoitavissa oleva vaikutus tähän ympäristötavoitteeseen, kun otetaan huomioon sekä suorat että ensisijaiset epäsuorat vaikutukset koko elinkaaren aikana. Tämä on taattua, koska uusi järjestelmä/laitteisto on energiatehokas, minkä vuoksi absoluuttiset päästöt eivät lisäänty vaikka kasteltu alue hieman kasvaa, ja/tai koska laitteiston käyttämä sähkö tuotetaan tuuli- tai aurinkoenergialla.</p> <p>Keinokastelu voi epäsuorasti helpottaa sellaisten maatalouskäytäntöjen jatkamista, jotka vaarantavat maatalousmaan hiilinielutoiminnon tai tekevät</p>

¹⁹ 'Epäpuhtauksilla' tarkoitetaan ilmassa, vedessä tai maaperässä olevia aineita, tärinää, lämpöä, melua, valoa tai muita epäpuhtauksia, jotka voivat aiheuttaa haittaa ihmisten terveydelle tai ympäristölle.

²⁰ Kokonaisuudessa on eroja bensiini- ja dieselmoottoreiden välillä. Euro 5- ja Euro 6 -päästörajoista annetussa asetuksessa 715/2007/EY vahvistetaan autojen päästöjen tiettyjen epäpuhtauksien raja-arvot; typen oksidien (NOx eli yhdistetyt NO- ja NO₂-päästöt) raja-arvoksi vahvistetaan 80 mg/km.

			siitä jopa nettopäästölähteen. Kestävien maatalouskäytäntöjen mielekäs edistäminen ja tukeminen osana toimenpidettä kuitenkin viittaa siihen, että tilanne ei tässä suhteessa edelleen huonone, vaan tilanne pikemminkin parane.
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	X		
Vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojelu	X		
Kiertotalous, mukaan lukien jätteen synnyn ehkäisy ja kierrätys		X	Toimenpiteellä tuetulla toiminnalla on vähäinen ennakoitavissa oleva vaikutus tähän ympäristötavoitteeseen, kun otetaan huomioon sekä suorat että ensisijaiset epäsuorat vaikutukset koko elinkaaren aikana. Toimenpide ei aiheuta merkittävää tehottomuutta luonnonvarojen käytössä eikä lisää jätteen syntymistä.
Ilman, veden tai maaperän pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen	X		
Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelu ja ennallistaminen	X		

Tarkistuslistan osa 2

Kysymykset	Ei	Yksityiskohtaiset perustelut
<p><i>Ilmastonmuutokseen sopeutuminen:</i> Odotetaanko toimenpiteen lisäävän nykyisen ilmaston ja odotettavissa olevan tulevan ilmaston haitallista vaikutusta kyseiseen toimenpiteeseen tai ihmisiin, luontoon tai omaisuuteen?</p>	X	<p>Toimenpiteen ei odoteta aiheuttavan haittaa ilmastonmuutokseen sopeutumiselle seuraavista syistä:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Suurin osa toimenpiteestä auttaa jossain määrin parantamaan kykyä sietää ilmastonmuutoksen vaikutuksia lyhyellä aikavälillä, sillä se tehostaa keinokastelua lisäämättä vedenottoa. Tämä myönteinen vaikutus on mahdollinen vain siltä osin kuin asianomaisten vesimuodostumien nykyinen ja ennustettu tila on hyvä (tai sen ei voida luotettavien ennusteiden mukaan kohtuudella odottaa heikentyvän hyvää huonompaan tilaan). Jos näin ei olisi, vedenottoaste rikkoisi kestävä kehityksen periaatetta, eikä investointia voitaisi pitää ilmastonmuutokseen sopeutumiseen tähtäävänä toimenpiteenä (ja sitä saatettaisiin pitää jopa ilmastonmuutokseen sopeutumisen vastaisena), vaikka se ei pahentaisi lähtötilannetta. Tämä siksi, että se pidentäisi perustavanlaatuisesti kestävämmän rakenteen elinikää. Toimenpide kuuluu periaatteessa 40 prosentin ilmastonmuutuskertoimella elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen liitteessä tarkoitettuun tukitoimialaan 040, koska kyseessä on vesihuoltotoimenpide, jonka tarkoituksena on hallita veden niukkuutta, jota ilmastoon liittyvät riskit eli kuivuus pahentavat. - Kestävien maatalouskäytäntöjen ja luonnollisten vedenpidätystoimenpiteiden edistäminen soveltuisi sen sijaan tukitoimialaan 037, koska se tukee suoraan ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevaa tavoitetta. Jotta koko toimenpide kuuluisi tukitoimialaan 037, viimeksi mainitun toimintamuodon olisi oltava toimenpiteessä määräävässä asemassa tai ainakin laajuudeltaan, mittakaavaltaan ja yksityiskohtaisuudeltaan riittävän vakuuttava.
<p><i>Vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojelu:</i> Odotetaanko toimenpiteen haittaavan:</p> <p>i) vesimuodostumien hyvää tilaa tai hyvää ekologista potentiaalia, mukaan lukien pintavedet ja pohjavedet; tai</p> <p>ii) merivesien osalta ympäristön hyvää tilaa?</p>	X	<p>Toimenpiteen ei odoteta haittaavan vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttöä ja suojelua. Toimenpiteen tarkoituksena on parantaa vesivarojen kestävä käyttöä erityisesti seuraavin keinoin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tukemalla viljelijöiden siirtymistä viljelykasveihin ja viljelykäytäntöihin, joiden vedentarve on alhaisempi; auttamalla viljelijöitä parantamaan maaperän vedenpidätyskykyä ja veden varastointia maatilatasolla; - toteuttamalla kastelujärjestelmä, joka mahdollistaa veden uudelleenkäytön vesipuitedirektiivin mukaisesti lisäämättä vedenottoa. Toimenpiteeseen sisältyy investointeja infrastruktuuriin, joka mahdollistaa kierrätetyn veden turvallisen uudelleenkäytön maataloustarkoituksiin. Investoinnin myötä tulee mahdolliseksi käyttää käsiteltyä yhdyskuntajättevettä lähialueiden viljelyalueiden kasteluun ja valmistautua veden uudelleenkäyttöä koskevasta vähimmäisvaatimuksista annetun uuden asetuksen (EU/2020/741) voimaantuloon; - investoimalla kestävämpiin, tehokkaampiin ja vähemmän vettä käyttäviin kastelujärjestelmiin, kuten paikalliskastelujärjestelmiin. Tämä vähentää

		<p>samalla ravinnevuotoa pohjavesiin ja läheisiin sisävesistöihin.</p> <ul style="list-style-type: none"> - kun toimintaan liittyy vedenottoa, asianomainen viranomainen on myöntänyt vedenottoluvan, jossa täsmennetään ehdot vesien tilan huonontumisen välttämiseksi ja sen varmistamiseksi, että vesistöt saavuttavat hyvän määrällisen tilan (pohjaveden tapauksessa) tai hyvän ekologisen tilan tai potentiaalin (pintaveden osalta) viimeistään vuonna 2027 vesipuitedirektiivin 2000/60/EY vaatimusten mukaisesti; - ympäristövaikutusten arviointi on tehty YVA-direktiivin mukaisesti ja kaikki tarvittavat lieventävät toimet on määritelty ja otettu huomioon toimenpiteen rakenteessa (ks. elpymis- ja palautumissuunnitelman sivu X).
<p><i>Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen:</i> Odotetaanko toimenpiteen lisäävän merkittävästi ilmaan, veteen tai maaperään kohdistuvia epäpuhtauspäästöjä?</p>	X	<p>Toimenpiteen ei odoteta lisäävän merkittävästi ilmaan, veteen tai maaperään kohdistuvia epäpuhtauspäästöjä seuraavista syistä:</p> <ul style="list-style-type: none"> - toiminnassa hyödynnettävät energiaa käyttävät laitteet ovat erittäin energiatehokkaita tai saavat käyttövoimansa uusiutuvista energialähteistä; - maatalouden ravinnepäästöt vähenevät, kun käyttöön tulee tehokkaampia kastelujärjestelmiä (ks. edellä); - kun viljelijöitä autetaan siirtymään vähemmän vettä vaativiin viljelykasveihin ja viljelykäytäntöihin ja kun veden saatavuus tilatasolla paranee, kasteluun käytetään vähemmän uutta vettä; - tukea suunnataan kestäviin maatalouskäytäntöihin, jotka puolestaan vaativat vähemmän torjunta-aineita, mikä vähentää vesien ja maaperän pilaantumista.
<p><i>Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelu ja ennallistaminen: Odotetaanko toimenpiteen:</i></p> <p>i) merkittävästi heikentävän ekosysteemien hyvää tilaa ja sietokykyä; tai</p> <p>ii) heikentävän luontotyyppien ja lajien suojelutilannetta, mukaan lukien unionin edun kannalta merkittävät luontotyypit ja lajit?</p>	X	<p>Toimenpiteellä ei ole haitallisia vaikutuksia biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin seuraavista syistä:</p> <ul style="list-style-type: none"> - toimenpiteen kohteena olevat kasteluhankkeet eivät sijaitse suojelluilla alueilla tai niillä ei ole kielteisiä vaikutuksia tällaisiin alueisiin alueiden suojelutavoitteiden kannalta. Lajien häiriintyminen tai kyseisten alueiden ulkopuolella oleviin luontotyypeihin kohdistuvat kielteiset vaikutukset vältetään sekä rakennus- että toimintavaiheessa tarvittavilla ehkäisy- ja lieventämistoimilla, jotka on otettu huomioon toimenpiteen rakenteessa (ks. elpymis- ja palautumissuunnitelman sivu X); - ympäristövaikutusten arviointi on tehty YVA-direktiivin mukaisesti ja kaikki tarvittavat lieventävät toimet on määritelty ja otettu huomioon toimenpiteen rakenteessa (ks. elpymis- ja palautumissuunnitelman sivu X); - toimenpide täyttää luontotyyppi- ja lintudirektiivien vaatimukset; toimenpiteelle on tehty luontotyyppidirektiivin 6 artiklan 3 kohdan mukainen arviointi (joka tässä nimenomaisessa tapauksessa sisältyi ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn), jossa ei todettu Natura 2000 -alueisiin kohdistuvia merkittäviä vaikutuksia; - toimenpide tukee kestäviä maatalouskäytäntöjä, jotka edellyttävät vähemmän torjunta-aineita, mikä lieventää kielteisiä vaikutuksia biologiseen monimuotoisuuteen (hyönteiset, linnut, maaperän eliöstö); toimenpide saattaa lisätä viljeltävien kasvien monimuotoisuutta ja myös näin tukea biologista monimuotoisuutta.